

Высокая оценка

В КазНУ прошла встреча Регионального директора по Восточной Европе и Центральной Азии QS (Великобритания) Зои Зайцевой с руководством ВУЗа. На встрече обсуждались ключевые вопросы деятельности университета по повышению показателей рейтинга ВУЗа. Зоя Зайцева высоко оценила деятельность КазНУ за последние 3 года и отметила, что уникальные подходы КазНУ по продвижению в мировом рейтинге были отмечены как образцовые модели во многих международных семинарах проведенных QS, особенно модель управления, ориентированная на результат, стратегии интернационализации и активной поддержки публикационной активности ученых. Опыт КазНУ изучается и перенимается многими федеральными ВУЗами России.

В ходе ознакомления с инфраструктурными объектами КазНУ, Зоя Зайцева убедилась в том, что дальнейшее стремление университета войти в топ-200 лучших университетов мира обеспечивается реализацией масштабных научных проектов и налаживанием связей с международными организациями по актуальным вопросам. По ее мнению, открытие медицинского центра КазНУ совместно с Корейскими ведущими университетами и нового медицинского факультета - школы ВШОЗ стало большим достижением для исследовательского ВУЗа.

Продолжение на 2 стр.

Тағылымды кездесу

Жуырда философия және саясаттану факультеті, саясаттану және саяси технологиялар кафедрасының студенттік дискуссиялық «Политолог» клубында еліміздегі белгілі саясаттанушы, ҚР Президенті жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеу институтының директоры, саяси ғыл. кандидаты Ерлан Каринмен кездесу өтті. Кездесу аясында сарапшы «Орталық Азия: трендтері мен балама жолдары» тақырыбында лидерлік дәріс оқыды.

Е. Карин студенттерге өзі басқарып отырған институттың қызметі, зерттеу жұмыстарының басым бағыттары мен мақсаттарын баяндап, сараптамалық қауымдастықта кең таралған дәстүрге сүйене отырып, ҚР Президенті жанындағы Қазақстанның стратегиялық зерттеулер институты әзірлеген 2016 жылы Орталық Азия елдерінің саяси және экономикалық дамуы, тұрақтылығы мен қауіпсіздігі үшін мән-маңызы жоғары 10 негізгі оқиғаға шолуын ұсынды. Саясаттанушының пікірінше, әлемдік нарықтар конъюктурасының нашарлауы және Орталық Азия елдеріндегі экономикалық өсім қарқынының төмендеуі;

Жалғасы 3-бетте

ИНДИКАТИВТІ ЖОСПАР ФАКУЛЬТЕТ ДЕҢГЕЙІН КӨРСЕТЕДІ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ұжымының Ғылыми кеңесі мен кезекті ректорат жиналысына факультеттер мен кафедралардың индикативті жоспарды орындау көрсеткіші арқау болды. Жиын бірінші проректор Мұхамбетқали Бүркітбаевтың сөзімен бастау алып, студенттерге шәкіртақылар табыстау және марапаттау рәсімімен жалғасты.

Университет көлемінде орындалатын маңызды жоба – индикативті жоспарды орындау көрсеткіштері жайында бұл жиында алдымен философия және саясаттану факультетінің деканы Әлия Рымғазықызы баяндады. Ол өз факультетінде атқарылған іс-шараларға сараптама жасай отырып, болашақта атқарылар жоспарымен бөлісті. Факультет бойынша өткен жылда үш мұғалім – үздік оқытушы атағын иемденген. 52 куратор, 23 студенттік үйірме жұмыс жасайтын факультетте студенттермен жұмыс жасауда ішкі және сыртқы тараптан да тәрбиелік маңызы бар шаралар көптеп ұйымдастырылған. Әлеуметтік көрсеткіштер бойынша факультеттер арасында 6 орынға тұрақтаған философия және саясаттану факультеті әлеуметтік іс-шараларды 66%-ға орындаған. Жылдық көрсеткіш 100%-бен есептелгенде, жарты жылдыққа бұл өте жақсы көрсеткіш деп бағаланды.

Келесі кезекте мінбеге индикативті жоспарды орындау барысында көшбасшылар қатарына іліккен химия және химиялық технологиялар факультетінің деканы Елдос Оңғарбаев көтерілді. Декан өз факультетінде индикативті жоспардың қалыпты қарқында жүргізіліп жатырғанын айтып өтті. Факультеттің ішкі және сыртқы тынысымен толықтай таныстырып, жасалған жұмыстарға нақты есеп берді. Өткен жарты жылдықта химия пәніне қатысты 41 оқу құралы жарық көрген. Факультетте пәндерді оқыту үлесі жоғары деңгейде. Соның ішінде 112 пән ағылшын тілінде оқытылады. Оқу жылының бірінші семестрінде университеттер аралығында өткен оқу жетістігін сырттай бағалау кезінде химия факультеті қалыпты 120 балды көрсеткен. Факультет атынан аккредиттеуге 15 бағдарлама жіберіліп, оның

10-ы 1 жылдық мерзіммен мақұлданған. Қазіргі таңда факультетте білім алып жатқан шетелдік студенттер саны 32-ні құрап отыр. Өткен семестрде шет мемлекеттен 24 профессор дәріс оқуға келген. Факультет деканы Елдос Қалимоллаұлы химия және химиялық технологиялар факультеті ғылыми зерттеу жүргізу бойынша бірінші орында екенін тілге тиек етіп, сөз соңында «алдағы уақытта көзделген көрсеткіштерге қол жеткіземіз» деп өз ойын қорытындылады. Отырыс барысында студенттер арасында ішкі және сыртқы мобильділікті бір қалыпта ұстап, шетелдік оқу орындарымен қарым-қатынасты күшейтіп және шетелден келген студенттердің әлеуметтік жағдайын қадағалау қажет екендігі де айтылып өтті.

Басты мәселенің жай-күйі белгілі болғаннан кейін жиын мүшелерінің алдына бас ғалым хатшы Л.М. Шайкенова біліктілік мәселелері жөнінде және РОӘК ғалым хатшысы А.С. Сырғақбаева «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» грантының иегері атанған оқытушылардың есептерін ҚР БЖҒМ бекітуіне ұсыну туралы хабарламаларын оқыды. Содан соң университеттің ғылыми-инновациялық қызмет жөніндегі проректоры Т.С. Рамазанов отырыс қатысушыларына «III халықаралық Фараби оқуларына» дайындық турасында айтып, жоспарымен таныстырды. Жиын соңында академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры Асқар Құсупбекұлы сөз алып, «ағымдағы жылы студенттерді бағалау жүйесі өзгеріссіз қалады. Әр факультет жоспарға қосылатын жаңа пәндер мен өздеріне қажетті кадрларды айтсын, бұл мәселе өз уақытымен шешіледі», – деп мәлім етті.

Жалғасы 2-бетте

БҮГІНГІ САНДА:

ООН И КАЗНУ –
РАЗВИТИЕ МОДЕЛИ
СОТРУДНИЧЕСТВА

2-стр.

WHAT IS
A PARABLE?

5-page

СПОРТ –
ДЕНСАУЛЫҚ КЕПІЛІ

8-бет

ООН И КАЗНУ – РАЗВИТИЕ МОДЕЛИ СОТРУДНИЧЕСТВА

Недавно КазНУ с официальным визитом посетил Постоянный координатор ООН, представитель Программы развития ООН в Казахстане Н. Шимомура.

В ходе встречи с руководством КазНУ было отмечено, что на протяжении всего периода независимости университет активно вовлекает студенчество и ученых в деятельность самой авторитетной международной организации мира – ООН. Сотрудничество с ООН является приоритетным для университета, который в 2011 году первым среди университетов Центральной Азии вступил в программу ООН «Академическое влияние» (UNAI), созданную по инициативе Генерального секретаря ООН Пан Ги Муна. Программа UNAI объединяет интеллектуальную элиту и студенчество лучших университетов мира на основе ведущих принципов ООН.

В целях реализации идей Главы государства «G-Global» и «Зеленый мост» с фокусом на устойчивое развитие, КазНУ разработал и презентовал платформу

«Green Bridge through Generations». В 2012 году КазНУ был единственным университетом, который представил свою площадку на конференции «Rio+20» в Рио-де-Жанейро. Университету доверено возглавить Глобальный хаб ООН и стать Региональным хабом ЮНЕСКО по устойчивому развитию в сфере образования и науки. Сегодня КазНУ активно участвует в проведении и организации международной студенческой игры-конференции «Модель ООН – Новый Шелковый путь», которая ежегодно привлекает более 300 студентов из стран Центральной и Южной Азии, Европы и США.

Поблагодарив коллектив вуза за теплый прием, Норимас Шимомура отметил высокую степень доверия ООН и лидирующую роль университета в сфере устойчивого развития. По его

мнению, сегодня необходимо как можно больше людей вовлечь в инициативы по устойчивому развитию. «Наша цель – проинформировать каждого и развернуть большую кампанию по продвижению идеи устойчивого развития. Опыт КазНУ показателен для многих других вузов. Нужно выстроить модель трехстороннего сотрудничества между ООН, предпринимателями и университетами. Это станет эффективной платформой для укрепления государственно-частного диалога, который необходим для устойчивого развития», – подчеркнул он.

Декан факультета международных отношений, профессор К. Шакиров напомнил, что в октябре прошлого года совместно с Представительством ООН в КазНУ прошла международная научно-практическая конференция "Роль ООН в современном мире и проблемы устойчивого развития", посвященная 70-летию юбилею организации. По его словам, конференция явилась одной из ключевых, подводящих итог целому циклу мероприятий, организованных университетом в качестве хаба UNAI.

В завершение встречи Н. Шимомура отметил положительные результаты и достижения всей проделанной работы руководства и профессорско-преподавательского состава университета. Следующий свой визит в КазНУ гость запланировал на май текущего года, который будет посвящен встрече со студенческой молодежью вуза.

ПРЕСС-СЛУЖБА

Философия және саясаттану факультеті Тәрбие жұмысы жөніндегі департамент қолдауымен дәстүрлі куратор-эдвайзер қысқы мектебі аясында тренингтер өткізді.

Тыңдаушылар «Куратор-эдвайзер жұмысындағы тұлғаны дамыту технологиялары» тақырыбы аясында қазіргі таңда тұлғаны дамыту технологияларында кенінен қолданылатын арт-терапия теориясы мен оны практикада қолдану жайында ақпарат алды. Оқытушылар арт-терапия технологияларын қолдану барысында жағымды көңіл-күйге бөленіп, куратор-эдвайзер қызметіне қажетті білім, білік, дағдыларын жоғарылатып, кәсіби құзіреттіліктерін арттырды.

***

Заведующая кафедрой философии Нурьшева Гульжихан приняла участие в работе Финско-Казахского Симпозиума «Политическая философия аль-Фараби в глобальном контексте», организованного Академией Финляндии и университетом Ювяскюля.

На Симпозиуме профессор Нурьшева Гульжихан выступила с докладом на тему «Учение аль-Фараби о главе добродетельного города в контексте современного Казахстана». Особое внимание было уделено раскрытию сущности научно-инновационного проекта «Al-Farabi university smart city», основанного на философии добродетельного города аль-Фараби. Нурьшева Гульжихан встретила с главой департамента по международным связям Университета Ювяскюля Туйа Копоненом, в ходе которых были обсуждены вопросы дальнейшего сотрудничества в области подготовки философов нового поколения.

***

Психологиялық қолдау орталығы мен жалпы және қолданбалы психология кафедрасы бірлесіп ұйымдастырған «Психологтың кеңес беру тәжірибесіндегі қазіргі заманғы технологиялар» атты І республикалық Қысқы психологиялық мектеп өз жұмысын аяқтады.

Мектеп жұмысына Қазақстанның түкпір-түкпірінен келген денсаулық сақтау және білім беру мекемелерінің жетпіс шақты психолог-мамандары мен студенттер қатысты. Психологиялық қызметтің интеграция жағдайындағы ғылыми және тәжірибелік білімдерінің кәсіби құзыреттілігін жоғарылату мен дамытуды мақсат еткен Қысқы психологиялық мектеп өз тыңдаушыларына ҚазҰУ-дың біліктілікті арттыру институтының сертификаттарын табыстады.

***

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жанындағы Аударма орталығы түрік, ағылшын, неміс, француз, қытай, қазақ немес орыс тілдерін еркін меңгергісі келетін тұлғаларды тіл үйрену курстарына шақырады.

Филология және әлем тілдері факультетінде орналасқан орталықта білікті де тәжірибелі оқытушы-мамандар сабақ жүргізеді.

ПРЕСС-СЛУЖБА

Продолжение. Начало на 1 стр.

Высокая оценка

То, что КазНУ стал глобальным хабом ООН по академическому влиянию, открытие центров КазНУ в академических институтах Германии, Японии и Пакистане, совместных научно-исследовательских лабораторий с мировыми компаниями, такими как Samsung, HP, Microsoft, и др. на территории университета, подтверждают признание высокого научного потенциала, растущего академического влияния и репутации среди работодателей.

Полная международная аккредитация образовательных программ с Европейскими агентствами и сотрудничество с ACCELS и Erasmus Mundus способствуют привлечению иностранных студентов. Как подчеркнула региональный директор по Восточной Европе и Центральной Азии Зоя Зайцева:

«Казахстанское высшее образование имеет шанс быть страной study-destination (местом для получения образования) или «местом притяжения» для иностранных студентов. Особенно КазНУ им. аль-Фараби, который обладает большим кадровым потенциалом и возможностями, станет первым вузом для масштабного набора. Потенциал данного направления деятельности университета достаточно большой и это будет положительно влиять на качественные и количественные показатели при оценке рейтинга ВУЗа в целом».

ПРЕСС-СЛУЖБА

РЕКТОРАТ

Жалғасы. Басы 1-бетте

ИНДИКАТИВТІ ЖОСПАР ФАКУЛЬТЕТ ДЕҢГЕЙІН КӨРСЕТЕДІ

Сондай-ақ мәжілісте орын алған шәкіртақы табыстау рәсімі барысында «экология» мамандығы бойынша 3-курс докторанты Есполаева Айкерім, «геоэкология және табиғатты пайдалануды басқару» мамандығы бойынша 2-курс магистранттары – Сабырбаев Мадияр, Изтаева Әзиза, Асылбекова Ақмарал және бакалавр сатысындағы «экология» мамандығы бойынша 4-курс студенттері – Салменова Индира, Кружаева Валерияға шәкіртақы тағайындалды. Ал марапаттау рәсімінде мәжіліс қонағы AETA immobilier (Монреаль, Канада) компаниясының өкілі Анна Реваны М. Мырзабайұлы «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне 80 жыл» мерейтойлық медалімен марапаттады.

А.Рева өз кезегінде кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасына кеңсе жабдығын алу үшін қаржы сертификатын ұсынды. Сонымен қатар бас ғалым хатшы Ляззат Маратқызы «Журналистика» мамандығының 3-курс студенті Мәди Ахметовті «Бауыржан Момышұлы мұрасы және жана қазақстандық патриотизм» жобасын жүзеге асыруға қосқан үлесі үшін Республикалық «Төле би» қоғамдық қорының «Бауыржан Момышұлына 100 жыл» медалімен марапаттады.

Қаламқас АМАНҚОСОВА

БҰҰ тұрақты үйлестірушісі, БҰҰ даму бағдарламасының Қазақстандағы өкілі Норимас Шимомура ҚазҰУ-да ресми іссапармен болды

Отансүйгіштік тәрбие – басты міндет

Университетте қалыптасқан ізгі дәстүрлердің бірі – студенттер мен магистранттарға жан-жақты білім берумен қатар, олардың бойына адамгершілік, отансүйгіштік қасиеттерді сіңіру, ана тіліне, туған жерге, салт-дәстүрлеріміз бен әдет-ғұрыптарымызға деген махаббат сезімін ұялату. Себебі, білім беру мен тәрбиенің негізгі міндеті – өз елінің азаматы, патриотын тәрбиелеу болса, осыған сәйкес қазақстандық патриотизм мен ұлттық патриотизм – студенттердің тәрбиелік деңгейін бағалаудағы ең жоғарғы көрсеткіштерінің бірі. Осы бағытта қытайтану кафедрасы ұжымы еліміздегі белді ғалымдар, қоғам және мәдениет қайраткерлерімен көптеген кездесулер өткізуде. Ізгілікке толы сондай жарқын кездесулердің бірі жуырда шығыстану факультетінің түлегі, «Қазақстан темір жолы ҰК» АҚ-ның ҚХР мен Оңтүстік Шығыс Азия елдері өкілдігінің жетекшісі, ғалым Аманжол Ибрагимовпен өткен кеш еді. Шара аясында ғалымның халықаралық жүк тасымалы саласына арналған орыс-қытай сөздігі анықтамалығының тұсаукесері орын алды.

Ғылым мен кәсібін бірдей ұштастыра білген замандасымыз – Аманжол Ибрагимовтың халықаралық жүк тасымалы саласына арналған орыс-қытай сөздігі анықтамалығының тұсаукесерін өзі оқып білім нәрімен сусындаған қара шаңырағы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың шығыстану факультетінде өткізуінің өзі көңілге нұр ұялатады. Қазақ – кең жазира даласындай дарқан мінезді, бауырмал, ұлтжанды, кең халық. Қазіргі таңда бүкіл білім беру жүйесі арқылы осы қасиеттерді жарқырата отырып сыртқа шығарып, жоғары дәрежеге көтеру қажет, ол үшін сапалы патриоттық тәрбие керек. Бұл – сырттан ғана келетін әсер емес, тереннен өрбитін, қалыптасатын асыл қасиет. Ол – қазақ менталитетінің сандаған ғасырлар бойы қалыптасып келе жатқан халыққа тән сана-сезіммен, өзіндік таныммен келген ойлау нәтижесі. Мұндай асыл қасиеттерді жастарымыздың бойына теренінен қалыптастыруда еліміздегі белді қайраткерлермен кездесу өткізіп, сапалы сұхбат ұйымдастырудың маңызы зор деп білеміз.

Қытайтану кафедрасының арнайы қонағы болған А. Ибрагимов студенттер

мен магистранттарға өз өмірі мен еңбек жолы, университет қабырғасында өткен студенттік өмірі турасында толғап, халықаралық жүк тасымалы саласына арналған орыс-қытай сөздігі анықтамалығының оқу үдерісінде және жұмыста қолдану құндылығымен таныстырды. Сондай-ақ А.Ибрагимов қазіргі таңда еліміздегі үш түрлі көкейкесті мәселені көтеріп өтті – ана тілінің деңгейін көтеру, бәсекелестіктің асау тегеурініне төтеп бере алатын жоғары деңгейдегі кәсіби маман даярлау және ұлтжандылық қасиеттерді болашақ ұрпақ бойына терең сіңіру. «Біздің тарихымыз туралы құнды деректер қытай тіліндегі жазбаларда көп сақталған, сондықтан біз көршілес жатқан халықтың тілін жатық меңгеріп, өз тарихымыз туралы мәліметтерді тек шетел ғалымдарының еңбектері арқылы ғана емес, өз мүмкіндіктерімізді, білімімізді пайдалана отырып, тікелей аударма жасау арқылы зерттеуіміз керек. Алайда өзге ұлттың тілін де жетік меңгеру үшін, ең алдымен төл тілімізді құрметтеп, туған тіліміздің мәртебесін жоғары ұстауымыз керек. Өз мәдениетімізді, дәстүрімізді құрметтеуіміз керек», – деді ол. Ғалым

қиындығы мен қызығы қатар жүретін аудармашылық қызмет туралы, жоғары білікті аудармашының қандай қасиеттерді өз бойына сіңіру керектігі жөнінде сыр шертті. Әр маманның өз саласын шебер меңгеруі нәтижесінде қоғамымыздың гүлдене түсетініне ерекше тоқталып, студенттер мен магистранттарды өз ісінің білікті маманы болуға әрі өз елінің ұлтжанды азаматы болуға шақырды. Өзінің жүк тасымалы саласына арналған орыс-қытай сөздігі анықтамалығының тұсаукесерінде сексен сөздікті студенттер мен оқытушыларға сыйға тартты.

Мұндай іс-шаралардың бәрі келешек жас ұрпақты патриоттық және интернационалдық рухта тәрбиелеудің қажеттілігін қамтамасыз етеді. Ал оларды өткізуде факультет деканы, профессор Баян Жұбатова және қытайтану кафедрасының меңгерушісі профессор Нәбижан Мұқаметханұлының

әрдайым жан-жақты қолдау көрсетіп отыратындығын айтып өтуіміз керек. Қазақстан Республикасының білім беру жөніндегі жана бағдарламасы бүгінгі күнгі қоғам талабы ретінде әрбір адамды Отанын сүйе, туған жерін құрметтеуге, ата-бабаның озық салт-дәстүрлерінің құндылығын мақтаныш тұтуға, әлемдегі халықтар арасындағы бейбітшілік үшін достықты нығайтуға бағыт беруде талмай еңбек етуді қажет санайды. Шығыстану факультеті ары қарай ізгілік пен тағылымға толы шаралар аясын ұлғайтып, қоғам өмірінің кемелдене түсуіне тамшыдай болса да өз үлесін қосуды көздейді. Жастарымыздың рухани әлемін байытуға септігін тигізетін игілікті шаралар көбейсе екен деп тілеймін.

А.Ә. КЕНЖЕБАЕВА,
шығыстану факультеті,
қытайтану кафедрасының доценті

Жалғасы. Басы 1-бетте

Еуразиялық кеңістіктегі экономикалық өзара іс-қимылдардың жаңа жолдарын іздеу; Орталық Азияда Қытайдың инвестициялық қатысу үрдісінің кенеюі; ауғандық фактордың аймақтық қауіпсіздік мәселесінде өзекті болуы; сириялық шиеленістегі террористік қауіп-қатерлердің ұлғаюы; аймақтық қауіпсіздік саласындағы Орталық Азия елдерінің күш-жігері белсенділігінің артуы; Орталық Азия елдерінің кезекті электоралды жүйеге енуі; аймақтық көлік және энергетикалық жобалардың дамуының жаңа кезеңі; Иранның аймақтық үдерістерге қайта оралуы; 2017-2018 жылдары БҰҰ қауіпсіздік кеңесіне Қазақстанның тұрақты емес мүшелікке сайлануы секілді 2016 жылы күтілетін оқиғалар «саяси аренадағы» басты елеулі жаңалықтар мен өзгерістер әкеледі.

Дәрістің екінші бөлімінде Е. Карин институттың сарапшылар тобы әзірлеген «Орталық Азия – 2020: төрт стратегиялық тұжырым» атты аналитикалық баяндамамен таныстырды. Еңбекте Батыс, Ресей және Қытайдың ықпалынан қалыптасқан Орталық Азияның қазіргі геосаяси жағдайы, сондай-ақ осы геосаяси құрылымның даму болашағы қарастырылған. Орталық Азия аймағына төнетін қауіптер, мүмкіндіктер мен саяси және экономикалық үрдістер, сонымен қатар күн тәртібіндегі терроризм мен экстремизм мәселелері, «саяси

Тағылымды кездесу

ойыншылар» арасындағы қарым-қатынас, Орталық Азия мемлекеттеріндегі келер жылы күтілетін басты оқиғалар талқыланды. Е. Карин өз сөзінде 2016 жылы бұл аймақта Қытай басты сауда серіктесі болып қана қоймай, инвестициялық қатысуын кеңейту үдерісін жалғастыруда көштің басында болатынын баса айтты. Орталық Азияға қатысты АҚШ, Ресей және Қытай сияқты

мемлекеттердің саясаты мен мүдделерін талдап, Орталық Азия елдері күн тәртібіне жана стратегиялық жоспарларды қою қажеттігін және бұл арада саяси менталитеттің де ролінің басым екенін жеткізді. Сондай-ақ клуб қонағы Орталық Азия аймағындағы қауіпсіздік, терроризм мәселелері бойынша болжамдарымен, өзінің әртүрлі мемлекеттерде зерттеу жүргізу барысындағы басынан өткен

қызықты мәліметтерімен бөлісті. Болашақ саясаттанушыларды ҚР Президенті жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеу институтында тәжірибеден өтуге шақырып, оқуларына табыс тіледі.

Кездесу соңында Е. Карин мырза Т.Т.Мұстафин, Н.Масанов, С. Жүсіпов, М. Машан секілді атақты саясаттанушы ғалымдар атындағы дәстүрге айналған жыл сайынғы шәкіртақыларға байқау ережелерін жариялады. Байқау талаптары бойынша оған ҚазҰУ-дың студенттері мен магистранттары қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде шәкіртақы тағайындалатын ғалымдардың ғылыми еңбек жолындағы зерттеген салалары, яғни Қазақстандағы саяси модернизация, Қазіргі таңда Қазақстандағы саяси ғылымның қалыптасуы, Қазақстанның саяси жүйесінің трансформациясы және Орталық Азиядағы қауіпсіздік: қатерлері мен даму жолдары тақырыптарында жазылған ғылыми жұмыстарын ұсына алады.

Тағылымды да танымды дәріс, мазмұнды да мағыналы пікірлер, ұтқыр ойлы сұрақтар мен тұщымды жауаптар көпке дейін жас саясаттанушылар мен клуб қонақтарының есінде қалары анық.

М.Б. ШӘБДЕН,
саясаттану және саяси технологиялар
кафедрасының оқытушысы

Директор Казахстанского института стратегических исследований Ерлан Карин выступил с лидерской лекцией на тему «Центральная Азия: тренды и сценарии»

WHAT IS A PARABLE?

A parable is a fictitious or made up story designed to teach a lesson through comparison. When you hear the story, you can relate it to your own life. It conveys its message of truth through analogy, through comparison or contrast.

A parable is like a fable in that it also has a moral or message behind the story. It is a story that is designed to teach a lesson.. They implant the word of truth firmly in the hearer's mind. They reflect human nature. They highlight our strengths and our weaknesses, they teach us how to encourage our strengths and to overcome our weaknesses. They are true to life. They tell us what is important in our life. They speak a thousand truths. Parables have been told for centuries across all cultures. Their meanings are effective far into the future and the wide world, because they illustrate a universal truth.

AN OBSTACLE IN OUR PATH

In ancient times, a King had a rock placed on a roadway. Then he hid himself and watched to see if anyone would remove the huge rock. Some people came by and simply walked around it. Many loudly blamed the king for not keeping the roads clear, but none did anything about getting the stone out of the way. Then a peasant came along carrying a load of vegetables. Upon approaching the boulder, the peasant laid down his burden and tried to move the stone to the side of the road. After much pushing and straining, he finally succeeded. When he picked up his load of vegetables, he noticed a purse lying in the road where the boulder had been. The purse contained many gold coins and a note from the king indicating that the gold was for the person who removed the boulder from the roadway. Every obstacle presents an opportunity to improve our condition.

THE TOWN UP AHEAD

Once, a man on coming to the gas station asked the gas station attendant, "What are the people like in the next town up ahead?" The attendant said, "What were the people like in the town you just came from?" "Awful people," the man responded. "Rude, cold, hostile, abrupt, unfriendly. They wouldn't give me the time of day." "Well," said the attendant, "I'm sorry to say it, but you're going to find exactly the same sort of people in the next town up ahead." A bit later, another driver pulled in. "What are the people like in the next town up ahead?" the second man asked. The attendant said, "What were the people like in the town you just came from?" "Wonderful people," the second man responded. "Friendly, warm, helpful, patient, kind. They went out of their way to help a stranger." "Well," said the attendant, "I'm happy to tell you that you're going to find exactly the same kind of people in the next town up ahead."

I'D RATHER BE A HAPPY TURTLE (CHINESE)

Zhuang Zi was a brilliant philosopher and strategist who lived in ancient China. His abilities were many and several rulers sought his services. One of them, King Wei, sent his courtiers out to Zhuang Zi's pastoral home to invite him to come to Wei.

Seeing his poor situation, they thought Zhuang Zi would jump at the chance for status and reward. Yet when they made their proposal to him, he said, "Once upon a time there was a sacred turtle, which was happy living his life in the mud. Yet, because he was sacred, the king's men found him, took him to the royal palace, killed him and used his

shell to foresee the future. Now tell me, would that turtle prefer to have given up his life to be honored at the palace, or would he rather be alive and enjoying himself in the mud?"

The courtiers responded that, of course, the turtle would be happier in the mud.

To which Zhuang Zi replied, "And so you have my answer. Go home and let me be a happy turtle here in the mud."

THE TWO WOLVES

An old Cherokee chief was teaching his grandson about life... "A fight is going on inside me," he said to the boy. "It is a terrible fight and it is between two wolves. "One is evil -- he is anger, envy, sorrow, regret, greed, arrogance, self-pity, guilt, resentment, inferiority, lies, false pride, superiority, self-doubt, and ego." The other is good -- he is joy, peace, love, hope, serenity, humility, kindness, benevolence, empathy, generosity, truth, compassion, and faith." This same fight is going on inside you -- and inside every other person, too." The grandson thought about it for a minute and then asked his grandfather, "Which wolf will win?" The old chief simply replied, "The one you feed."

FATE IS IN YOUR OWN HANDS

Once upon a time, there was a general who was leading his army into battle against an enemy ten times the size of his own. Along the way to the battle field, the troops stopped by a small temple to pray for victory. The general held up a coin and told his troops, "I am going to implore the gods to help us crush our enemy. If this coin lands with the heads on top, we'll win. If it's tails, we'll lose. Our fate is in the hands of the gods. Let's pray wholeheartedly." After a short prayer, the general tossed the coin. It landed with the heads on top. The troops were overjoyed and went into the battle with high spirit. Just as predicted, the smaller army won the battle. The soldiers were exalted, "It's good to have the gods on our side! No one can change what they have determined." "Really?" The general show them the coin--both sides of it were heads.

YOUR BURDEN

The young man was at the end of his rope. Seeing no way out, he dropped to his knees in prayer. "Lord, I can't go on," he said. "I have too heavy a cross to bear." The Lord replied, "My son, if you can't bear it's weight, just place your cross inside this room. Then open another door and pick any cross you wish." The man was filled with relief. "Thank you, Lord," he sighed, and did as he was told. As he looked around the room he saw many different crosses; some so large the tops whispered. And the Lord replied, "My son, that's the cross you brought in."

Prepared by *Muldagaliyeva A.A.*

GIVE THANKS – BE THANKFUL!

The most important aspect of the traditional student event was that all the participants emphasized how it is important in the modern world to express your gratitude to your native land, to each other and people in our society and the community. We are thankful for supporting each other in everyday life, and even if it is not always a bed of roses, the main thing – to appreciate the goodness you have – was the main message of our "Thanksgiving Day and Modern Society" event.

On December 5, 2015, in the frame of the project "Brighten the Corner Where You Are" teachers of the Foreign Languages Department, A. Shayakhmet, A. Kalieva, and D. Hudaiberdina, organized an educational and cultural event «Thanksgiving Day and Modern Society». This event was devoted to Thanksgiving Day, which is a national holiday celebrated on the fourth Thursday of November in the United States of America and on the second Monday of October in Canada.

Students had a wonderful opportunity to practice their speaking skills in English, as well as to extend their cultural and historical knowledge about the festival, which holds a special place in the culture of both North American English-speaking countries. Nowadays American-style Thanksgiving is currently on the rise in the United Kingdom ... This is believed to be a result of Britain's close connections with the US and Canada, as well as the influence of American culture on the UK. Also some countries have similar holidays, including, for example, Erntedankfest in Germany and Labor Thanksgiving Day in Japan. Students pointed out that the Turkic people also have the holiday called Shaban-Toi, which nowadays is celebrated in Tatarstan and Bashkortostan in the Russian Federation.

It has become a tradition with the teachers of Foreign Languages Department of our University to hold this event during the last several years. This year "Thanksgiving Day and Modern Society" was organized in the form of a student team competition. Three teams, consisting of different numbers of students, took part in four types of contests: introduction of the team and its name, a mini-play, performance or song from each team, presentation of a poster drawn and prepared beforehand and presentation of the meal.

The "Mayflowers", "Pilgrims", and "Fighting" teams competed very seriously, and it was a real pleasure for fans, the group mates and course mates of the "actors", to sit there and support their friends. The entire audience was pleased and appreciative. It turned out that the students' repertoire was very extensive, from a lovely English song and poem, to several mini-scenes with jokes, and mini-plays on different topics.

The event was a great demonstration of the students' talents. Some students have really improved their speaking skills in English – which was a nice surprise to the teachers, since students prepared and rehearsed all the items by themselves. There was a lot of excitement and joy! Acting and singing were fantastic! Everyone enjoyed the mini-scenes with jokes and mini-plays, and all of us were charmed by the beautiful English song from the "Fighting" team.

A special part of the event was the Thanksgiving Day meal - we saw chicken in the role of turkey, different pies, and many other dishes. Most exciting for students was trying all the new foods at the end of the competition, whilst the commission board were calculating the scores and deciding which of the teams was the best. Although the winner was the Mayflowers team, nobody regretted the time spent there, because of the student's cooperation for the successful performance of their teams and their shared joy - actually everything was worth it!

Asel SHAYAKHMET
Department of foreign languages

25-29 қаңтар аралығында

«Қазіргі иран әдебиеті және парсы тілі» атты семинар өтеді

Тәртібі қатаң, талабы мықты, асқан жауапкершілік пен ерекше белсенділікті қажет ететін кәсіптің бірі – заң мамандығы. Мемлекет түгілі кішігірім мекеменің өзіне тән тәртіп орнату үшін бекітілетін заңдары болады. Мойындау керек, дәл қазір адамдардың өмір сүру дағдысы заңмен белгіленіп, кез келген мемлекет заңмен басқарылып, барлық халықтың ішкі мәселелері заңмен реттеледі. Тіпті, дәл қазіргі уақытта әлемде біркелкі бейбітшілік орнауына ықпал етіп, адамзаттың емін-еркін өмір сүруінің негізгі тетігі – заң механизмінің жетілгендігін көрсетеді.

Ұстаз жайлы үздік сыр

атындағы Қазақ ұлттық университетінің заң мамандығына оқуға түседі. 2004 жылы университетті үздік бітіріп, 2006 жылы магистратура, 2008 жылы аспирантураны тәмамдайды.

Еңбек жолын заң факультетінің сот билігі және қылмыстық іс жүргізу кафедрасының ассистенті болып бастаған ол 2009 жылдан бастап осы күнге дейін қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасында доцент міндетін атқаруда. Шәкірттерге қылмыстық іс жүргізу құқығы, адвокатура, прокурорлық қадағалау, құқық қорғау органдары пәндері бойынша дәріс жүргізеді.

Елбасымыз: «XXI ғасырда білімін дамыта алмаған елдің тығырыққа тірелері анық», — деген болатын. Білім жолы XXI ғасырдың басталуымен тұспа-тұс келген Ермек Талантұлының ғылымға деген ынтасы өте жоғары болғанын еңбек жолынан білуге болады. Әрине, заңгер болу оңай емес, ал заң саласын зерттейтін ғалым болу үлкен ізденісті талап етеді. Ұстазымыз 2012 жылы шетелде «Қылмыстық іс бойынша алдын ала тексеру кезіндегі адвокат-қорғаушының қызметінің процессуальдік негіздері» атты тақырыпта кандидаттық диссертациясын қорғады. Сонымен қатар 100-ден астам ғылыми мақаланың, шетелдік басылымдарда жарияланған 50-ден астам туындының және 3 монография мен 1 оқу құралының авторы.

Қылмыс, заң бұзушылық қашанда халыққа кесірін тигізеді сөзсіз. Қылмыстық істі жүргізу маманнан тиянақтылықты талап етеді. Соттағы мәңгілік қарсыластар тергеуші мен қорғаушының не істеу, нені, қалай пайдалану керектігі жайлы, қылмыс әлемінің психологиясын зерттеп жүрген ғалым осы тұрғыда «Дәлелдемелерді жинауға қатысудағы адвокат-қорғаушының теориялық қырлары», «Қылмыстық іс жүргізудегі жанама дәлелдемелерді бағалаудың ерекшеліктері», «Дәлелдемелерді жинау

бойынша адвокат-қорғаушы қызметінің дербестігінің мәселелері», «Использование адвокатом возможностей специалиста», «Роль презумпции невиновности в системе принципов уголовного судопроизводства» т.б. ғылыми мақалалардың авторы. Осы тұрғыда Ермек Талантұлының ғылыми еңбектері тергеушілер мен қорғаушылар ісінің дұрыс жүргізілуіне көмектесуде.

Заңды зерттеу бір басқа, ал осы заң ғылымын үйрету бір бөлек. «Адамдық борыш ар үшін, барша адамзат қамы үшін, серт берген еңбек етем деп, алдағы атар таң үшін», — деп қазақтың ұлы ақыны Шәкәрім жырлағандай, «ұстаздық ету» — ең адал кәсіп. Мәселен, бүгінде еліміздің экономикасына сыбайлас жемқорлықтың кесірі тиіп жатыр. Сол сыбайласқан жемқор топтарды заң қызметкерлері құрықтайды. Ал, заң қызметкерлерінің өзі жемқорлықпен айналысса ше? Бұл енді үлкен мәселе. Бұндай мәселенің алдын алу тікелей ұстаздарға байланысты. Өйткені, мықты ұстаз шәкірттерін жақсы тәрбиелеу арқылы кәсібіне адал, жемқор болудан аулақ болуға үйретеді.

Ұстаз ұйымдастырушы да бола білу қажет. «Шәкіртіме не беремін? Нені үйретемін? Қалай үйретемін?» деген сұрақтар кез келген ұстазды мазалайтыны рас. Ұстаздықты жеке ғылым ретінде зерттеп жүрген Ермек Талантұлы «Ұстаз, жоғары білім берудің ұйымдастырушысы, сот билігі саласындағы қазақстандық ғылыми мектептің негізін қалаушысы», «Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологиялар», «Организационно педагогические условия развития инновационных процессов в

образовательной деятельности», «Қазіргі қоғамдағы білім жүйесін дамытуда жана технологиялардың маңызы», «Ученый, педагог, мыслитель» т.б. бірнеше ғылыми мақалаларды жазды.

Заң жоқ жерден жауыздық басталады. Бұл — ойшылдардың бізге айтып кеткен өсиеті. Елімізде адамдардың құқығының бұзылуына қарсы механизм — ҚР Конституциясы екені анық. Ендеше, осы кітапты жасап, зерттеп жүрген «заңгер» мамандарының сапасының, біліктілігінің арта түсуі — болашағымыздың жарқындығының кепілі. Жоғарыда атап өткеніміздей, сапалы заңгерлерді дайындап шығаратын ең ірі оқу орны әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің заң факультетінде қызмет істеп жүрген Ермек Талантұлы сияқты «Үздік ұстаздар» санының көп болуы — елімізде сапалы заңгерлердің артуына себепкер болады.

Дінмұхамед АЯЗБЕКОВ,
заң факультетінің 3-курс студенті

Статус определяется качеством

КазНУ – это старейший вуз республики, с богатой историей и своими сложившимися традициями. На сегодняшний день он занимает первое место в Национальном рейтинге вузов РК. По итогам исследования признанного международного рейтингового агентства QS (Великобритания) КазНУ вошёл в топ-300 университетов, заняв 275 место среди 800 лучших мировых университетов. За все годы своей деятельности университет внёс неоценимый научно-интеллектуальный вклад в формирование и развитие экономики, политико-правовой жизни, культуры и образования Казахстана.

Каждый год тысячи выпускников со всех уголков нашей республики стараются вступить в ряды студентов лидирующего вуза страны и немногим выпадает такой шанс. КазНУ зарекомендовал себя как престижный университет, предоставляющий качественное образование. Ведь во многом, статус студента первую очередь определяет статус университета, в котором он учится. Кафедра менеджмента и маркетинга

Высшей школы экономики и бизнеса была открыта в 2011 году в результате слияния кафедр «менеджмента и бизнеса» и «маркетинга и коммерции». На протяжении четырех лет кафедра добилась неплохих достижений в своей деятельности. На сегодняшний день кафедрой заведует д.э.н., профессор, академик Международной Академии информатизации К. С. Мухтарова. Кафедра имеет большой образовательный, научный,

духовно-воспитательный, инновационный и производственный потенциал, который в соответствии с современными подходами активно используется для подготовки конкурентоспособных специалистов.

Профессорско-преподавательский состав кафедры — это высококвалифицированные специалисты в сфере менеджмента и маркетинга, владеющие глубокими знаниями в этой области, имеющие ученые степени и звания, участвующие в инновационных проектах по исследованиям.

Главной целью преподавательского коллектива кафедры является обеспечение высокого качества подготовки специалистов, что в свою очередь явилось решающим фактором, определившим высокий рейтинг нашего университета.

Кафедра также участвует в различных проектах, конкурсах и грантах.

Ежегодно студенты кафедры выступают в Республиканской предметной олимпиаде и занимают призовые места по специальностям: «Государственное и местное управление», «Маркетинг», «Менеджмент».

На сегодняшний день кафедра менеджмента и маркетинга осуществляет программу получения двойного диплома по магистратуре по специальности «Маркетинг» по специализации «Маркетинг в сфере люкс», заключенную между КазНУ, Международной Школой Маркетинга в сфере Люкс (Париж, Франция) и ТОО «KASSOR EDUCATION».

Н. Б. ШУРЕНОВ,
к.э.н., доцент кафедры менеджмента и маркетинга;
З. Б. АХМЕТОВА,
преподаватель кафедры

Лучшие студенты кафедры Тюркской получили стипендию от Международного общества тюркской культуры

Одной из главных стратегических задач государства Президент Республики Казахстан Н. А. Назарбаев ставит конкурентоспособное образование.

ЕДИНСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

КазНУ стал всемирно известным центром высшего образования, чем мы и гордимся. 275 место среди 800 престижных вузов мира, третье, после МГУ и СП(б)ГУ, в постсоветском пространстве – это выдающееся достижение нашего университета. Вуз стал глобальным хабом ООН и вошел в топ 50 лучших высокотехнологических университетов мира. Нашему вузу было доверено право открыть специальное заседание по вкладу в образование и науки в устойчивое развитие в Штаб-квартире ООН в Нью-Йорке (США). А это означает, что КазНУ выходит на мировой уровень конкурентоспособных вузов по образовательной и научной деятельности.

Все это, несомненно, радует и воодушевляет нас, – студентов, магистрантов, преподавателей и ученых университета, повышает наш интерес к дальнейшей созидательной работе и учебе.

Современная жизнь и глобализационный процесс, естественно, детерминирует модернизацию образования и заставляет задуматься о реальном соотношении образования и воспитания молодежи, осознать ценностно-смысловое значение воспитательных систем.

Известно, что умение размышлять потенциально заложено в каждом человеке, ибо каждый должен научиться владеть своим умом, своим поведением. Это умение, разумеется, к нему приходит не сразу, а с течением времени, в процессе познания, обучения.

Однако, ныне у ряда молодых людей отношение к познанию стало несколько иным. Просматривается явление полуобразованности, потеря потребности в развитии своего познания, ощущения «всезнающего», подпитываемое ежедневным потоком различной информации, которые оседают в памяти

без соответствующей обработки мыслью. Поверхностное усвоение знаний, внешний блеск умозаключений, к сожалению, у некоторой части обучающийся молодежи оказывается как бы мериллом своего интеллектуального развития. Этого нельзя допускать. Естественно, среди наших студентов, магистрантов много мыслящих, хорошо владеющих знаниями по соответствующим специальностям. В данном случае, речь идет не о них, а об явлении, которое есть среди молодых людей.

Человек должен, кем бы он не был, учиться всю жизнь, причем учиться мыслить, познавать окружающий мир и самого себя. Ведь разум дан каждому из нас для того, чтобы проникать в сущность вещей и в смысл тех или иных общественно-политических и социально-экономических событий. Когда человек открывает занавес истины и объективность становится общей ценностью, то все это придает ему духовную силу. А это означает, что знание, полученное в процессе обучения или в процессе познания и нравственность, т.е. воспитание имеют общую основу, они тем самым взаимосвязаны и взаимообусловлены между собой.

Обучаясь в университете, каждый студент либо магистрант должен не только хорошо усваивать дисциплины, но и стремиться быть воспитанным, нравственно чистым, знать природу добра и зла, долга, чести и справедливости. Он должен поступать в любых ситуациях по внутреннему убеждению, т.е. по совести, не перекладывая ответственность на других, не подражая при этом слепо обстоятельству и по возможности противостоять, вмешиваться в ход событий, если оно не совместимо его нравственным установкам.

К сожалению, в реальной действительности наблюдаются конфликты между знанием и сознанием,

образованием и нравственностью. Это заставляет нас критически отнестись к представлению о том, что образованность, современная технология, компьютеризация, интернет и другие достижения науки и техники ведет к росту сознательности, морали. Однако нередко образованность соседствует с моральной глухотой и беспринципностью, чванством и грубостью. Об этом мы слышим и видим в средствах массовой информации, да и в жизни.

В современных условиях, с переходом на рыночные «рельсы», у многих граждан нравственные побуждения отошли на задний план, вместо него выдвинулись потребительская потребность, психология «вещизма».

Все это с детских лет видят и этому учится нынешняя молодежь. Разумеется, никто не отрицает, чтобы человек ел, одевался, имел квартиру, дом, т.е. имел все условия для нормальной жизни. И это естественно и вполне нормально. Но все это не жизненная цель, а лишь средства поддержания жизни. Все должно быть у любого человека разумно и жить надо по средствам, по совести, соизмеряя потребности, желания с чувством долга. Именно в этом аспекте мы должны воспитывать наших студентов, будущих специалистов, которые продолжат дело отцов и дедов, укрепляя и развивая нашу страну.

Еще десять веков назад великий Ж. Баласагун говорил: «Ключ счастья не в богатстве, ни в карьере, а в человечности». А русский поэт А. Блок писал: «Человек сохраняет свое достоинство тогда, когда душа его направлена и взволнована. Человеку надо быть беспокойным и требовательным к себе самому и окружающим».

Знание и нравственность ни в коем случае нельзя отрывать друг от друга. Эта единая система, которая обеспечивает становление личности, патриота своей отчизны.

Нужно воспитывать у нашей молодежи потребность не только в знании, но и в духовности, культуре и этике, здоровом образе жизни. Здесь большую роль должны сыграть наши преподаватели, ученые, профсоюзные и молодежные организации университета, прививая вкус студенческой молодежи к потребности повышения своего интеллекта, культуры, т.е. способствовать формированию духовности.

И мне кажется, открытая постановка вопросов образования и воспитания, нравственности и культуры нашей молодежи, а также активное обсуждение их в широком формате – важнейшее условие дальнейшего развития и повышения авторитета нашего университета.

Н. Р. ЖОТАБАЕВ,
Заслуженный деятель РК,
и.о. профессора кафедры
политологии и политических
технологий

Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ (фото)

Знание — сила

В Талдыкоргане прошел областной этап Республиканской предметной олимпиады школьников, ежегодно проводимой РНПЦ «Дарын» МОН РК. Девятнадцать районов Алматинской области представляли более 900 участников, из них 45 школьников из г. Талдыкоргана, 43 – Капшагай. Соревнования проходили по 15 предметам. Основная цель олимпиады – развитие творческих способностей, углубление теоретических знаний и практических умений, содействие самореализации личности, создание необходимых условий для выявления одаренных детей, а также отбор школьников к участию в республиканской олимпиаде.

На мероприятии ППС КазНУ был представлен в качестве председателей и членов жюри. Олимпиада проходила в два этапа – теоретический и практический туры. По словам начальника управления образования Алматинской области Л.Т. Базаркуловой, профессиональный отбор, проводимый членами жюри сильнейших учеников 9-11 классов, является основой успеха школьников Алматинской области на республиканских и международных олимпиадах. В последние годы школьники области входят в тройку лидеров в общекомандном зачете на республиканских олимпиадах.

В 2016 году на областном этапе КазНУ представили: преподаватели факультета биологии и биотехнологии – профессор С. А. Шоинбекова, доценты С. С. Кобегенова, З. А. Аскарова, Н. Т. Аблайханова; факультета химии и химической технологии – доценты А. С. Турусбекова, А. Г. Исмаилова, Н. В. Иванова. Предмет «Право» оценивали профессора Д. Л. Байдельдинов и С. Т. Тыныбеков; «История Казахстана» – декан исторического факультета А. К. Жумадил и профессор О. Х. Мухатова; «Казахский язык и литература» – доцент А. К. Таусогарова; «Физика» – доцент Г. Нурбакова; «География» – доценты А. А. Жакупова и А. Т. Мылкайдаров.

По правилам проведения областного этапа республиканской олимпиады победители были награждены дипломами I, II и III степеней. Согласно Закону РК «Об образовании» на республиканском этапе имеют возможность участвовать призеры I и II степеней, набравшие максимальное количество баллов.

Весной республиканская олимпиада по естественно-математическому направлению будет проходить в г. Кокшетау, по общественно-гуманитарному в г. Петропавловске.

Н. Ж. ОМИРБЕКОВА

Мен таңдаған ҚазҰУ

Болашаққа деген асқақ арман мектеп табалдырығынан басталады. Сол алтын ұя мектеп қабырғасында мен әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне түсуді армандадым. Ондайда арман да алысқа қанат қағып, биіктерге самғап кетеді екен. Мұндай үлкен білім ордасында оқу – кез келген жастың арманы. Адам бойында армандар мен мақсаттар шоғыры болады ғой. Бұл соның бірегейі іспетті.

ҚазҰУ қалашығы – студенттердің сүйікті ордасы. Шынында да, арман боларлықтай атына заты сай әсем қалашық менің жүрегімді бірден жаулап алды. Өз білімі мен дарынына сенетін көңілді де ізденімпаз жастардың ордасы екені көзге көрініп-ақ тұр, мен өзімнің осы күннен бастап жана өмірге араласа бастағанымды сезіндім. Осылайша менің студенттік өмірім басталып та кетті. Алматыдай үлкен қалаға келіп жалғызсырау, бөтенсіну деген әсер болған жоқ. Ондай ой оқу ордасына, киелі шаңыраққа қадам басқан сәттен бастап-ақ жоқ болды. Себебі, жаңадан танысқан үзегілес достардың, білім деп азуын айға білеген жалынды жастардың ортасында тек қана жана дем пайда болғандай еді.

Бүгінде ҚазҰУ-дай қара шаңырақта білім алып жатқанымға мақтанамын. Мен оқып жатқан Экономика және бизнес жоғары мектебі – заман талабына сай экономика саласының мамандарын даярлайтын бірегей мектеп.

Факультетте төрт: «Менеджмент және маркетинг», «Қаржы», «Есеп және аудит», «Экономика» кафедралары бар. Мұнда білім беру шетелдік модельде жүргізіледі және бұл жерде 2000-нан аса бакалаврлар, магистранттар мен Phd докторанттар білім алууда. Факультетті ұзақ жылдар бойы Халықаралық экономикалық Еуразия академиясының академигі, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Ермекбаева Баян Жүндібайқызы басқарып келеді.

2013 жылы мен «Менеджмент және маркетинг» кафедрасына «Мемлекеттік және жергілікті басқару» мамандығы бойынша оқуға түстім. Ең көп мамандық түрі осы кафедрада, яғни мұнда «Мемлекеттік және жергілікті басқару», «Менеджмент», «Маркетинг», «Логистика» секілді заманауи, сұранысы жоғары мамандықтар қамтылған. Осындай беделді кафедраны экономика ғылымының докторы Мұхтарова Қарлығаш Сапарқызы басқарады. Кафедра оқытушылары – Гүлжихан

Смағұлова, Өтеғали Шеденов, Жұмабай Тұмбай, Лаура Әшірбекова, Альмира Жұмағазиева, Гүлдана Жакупбекова, Анар Бейжанова, Райгүл Есенжігітова, Азылзат Нұрмағамбетова және өзге де ұстаздар бізге біліммен қатар, тәлімді тәрбие беруде. Олар әрқашанда уақыттарын бөліп, білмегенімізді түсіндіріп, өз ақылдарын айтып, жол сілтеп отырады.

Алғашқы дәрістің өзінен-ақ біз осы үрдісті сезіндік. Арман қуып келген бала жүрек алып қалаға келіп, ҚазҰУ-дай білім ордасында саясын тапқандай. Онымен қоса білікті ұстаздарымыздың дәрістері көңілімізге көп нәрсені ұялатты. Өмірдегі басты ұстанымым: «Адам боп келдім өмірге, адам боп өту парызым!» Сол себептен де мен осы оқу орнын үздік бітіріп, ел дамуына өз үлесімді тигізсем деген мақсат қойдым.

ҚазҰУ – болашаққа нық қадам бастыратын саналы ғұмырдың бастауы. Қара шаңырақта еліміздің түкпір-түкпірінен жиналған жиырма мыңға жуық ізденушінің

сапалы білім алуы үшін толық жағдай жасалған. Әрине, ғажайып әлем десе де болар, талай бала қыранның қанатын қатайтып, қияға самғатқан Студенттер сарайы, тарихы тереңде жатқан ҚазҰУ-ды бір сәтке көз алдына елестететін мұражай, заман талабына сай жабдықталған үш жүз адамдық интернет орталығы, зәулім кітапхана, студенттердің екінші үйіне айналған жатақханалар, студенттерге қызмет көрсететін «Керемет» орталығы, тағысын тағылар.

Қазір өзім оқып жатқан екі жылдың ішінде көп нәрсенің өзгергендігі байқалады, яғни білім деңгейімнің артқандығын, өмірге, болашаққа деген көзқарасымның өзгергендігі, шындалғанын сезіледі. Бұл біздің әрқашан жанымыздан табылып, білім нәрімен сусындатып, бар мейірімін бізге арнаған кураторымыздың, оқытушыларымыз бен деканымыздың, ҚазҰУ-дың арқасы деп білемін. Студент өмірінің мәнді де мағыналы өтуі жолында университетте көптеген ұйымдар жұмыс атқаруда. Соның ішінде, өзімді айта кетер болсам, мен тоғызқұмалақ ойының кішкене кезімде сүйіп ойнайтынмын. Қазір сол қызығушылығым ҚазҰУ-дың тоғызқұмалақ үйірмесінде ұшталып, түрлі қалалық жарыстарға қатысып, жүзделі орындарға ие болып жүрмін. Ән айтып, би билейтін, спортпен айналысатын, түрлі шығармалар жазатын және де тағы басқа істермен шұғылданатын жастардың бойындағы өнерін түрлі үйірмелер шындауда. Сондай-ақ біз үшін қуантарлық жағдай – беделді шетелдік ғалымдардың дәріс оқуы. Білімімізді шетелде шындауға да кенінен жол ашылған.

Мен ҚазҰУ-мен өрашан мақтанамын. Халыққа танымал болып жүрген азаматтардың ҚазҰУ түлегі екендігін естігенде, көңілім көтеріліп, бір марқайып қалатыным рас. Әлемдік дәрежедегі білім мен спорт сайыстарында топ жарып жүрген ҚазҰУ студенттері сол аға буынның жалғасы шығар, мен де сол үрдісті ілгері жалғастырығым келеді.

Әсемгүл УЗАКОВА,
Экономика және бизнес жоғары мектебінің 3-курс студенті

ЖАҚСЫЛЫҚ ~ ЖАН ШҰАҒЫ

«Жақсылық жаса да суға ат, балық көрмесе халық көреді, халық көрмесе де халиқ, яғни жаратушы көреді» деген даналық сөз бекерге айтылмаса керек. Қазіргі уақытта қамқорлық пен қолдауға мұқтаж болған, көңілдерін шер, қабақтарын мұң басқан, қайырымды адамдардан мейірімділік, алақандарынан жылулық сезімін күтетін жандарды күнделікті өмірде жиі кездестіреміз, теледидардан кө-реміз. Сол көмекке зәру адамдарға дер кезінде қолдау көрсетіп, қол ұшын беретін, асыл арманына қол созғандарға сүйеніш бола білетін, өмірде қиналған жандарға көмек қолын созған жандар тағдыр тәлкегіне ұшыраған талай жанның жанына жылу ұялатты, өмірге деген құштарлықтарын оятты. Мұхаммед пайғамбарымыз бір хадисінде: «Кім Алла үшін бір жетімнің басынан сипаса, қолы тиіп өткен әрбір тал шашы үшін сауап алады», – деген.

Жеңілі мен ауыры, шуағы мен дауылы қатар жүру – өмір заңы. Мейірімді жандардың қолдауына ие болып, сол арқылы өмір көшіне сенімді ілесіп келе жатқан жандар қаншама? Жақсы ниетпен айтылған бір ауыз сөз де жүрегіңді елжіретіп, жаныңды жадыратпай ма?! Жақсылық жасау қолыңнан келіп тұрса, қуаныш сыйлауға мүмкіншілігің жетіп тұрса, неге қол ұшын созбасқа?! Осы орайда әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің физикатехникалық факультетінің жылуфизика және техникалық физика кафедрасының оқытушылары М.Н. Мұхтарова, Ә.Қ. Нұрсейтова, А.Е. Тұрсынбаева және С.Д.

Ермағанбетова «Не берсең де балаға бер, бала үшін жаса» деген халқымыздың игі дәстүрін қолға ала отырып, Алматы облысындағы Талғар қаласындағы «НҰР» балалар үйіне барып қайтты. Балалардың көңіл-күйлерін көтеру мақсатында мерекелік іс-шара ұйымдастырып, сабақтарына қажетті заттар мен тәттілерді сыйға тартты.

Абайдың он төртінші қара сөзіне жүгінетін болсақ, «Нағыз жүрек ісі рақымдылық, мейірдандылық және әр түрлі істе адам баласының бәрін өзіне тартып, бауырым деп, өзіне ойлағандай оларға да болса игі еді» делінген. Шынында да, өмірдің мәні өзгеде жақсылық жасауда

болса керек. Өйткені жақсылық жасау қолынан келген адамның жан дүниесі таза болады, өзгелерге жасаған жақсылығынан кейінгі ұрпақ өнеге, тәрбие алады. «Қайырымдылық – хал-қымыздың ең ізгі қасиеттерінің бірі болса, мұқтаж жандарға қамқорлық жасау – адам өміріндегі ең игі істердің бірі». Бұл өмірде жасалған ешбір жақсылық та, жамандық та ешқашан жерде қалмақ емес. Әрқаз жүрегіміз кең, пейіліміз ақ болып, жақсылық жасауға ұмтылып тұрайық, ағайыны!

С.Д. ЕРМАҒАНБЕТОВА,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасының оқытушысы

САҒЫНАМЫН

*Сағынамын туған жерім, Өртекесім!
жердегі жалғыз жаннат сен бе екенсің?!
Аңқылдақ адамдары, қарапайым,
ауылы ел аман-есен жүр ме екенсің?!*

*Сағынамын тауларыңды, далаңды да,
жыр арнап отыр саған бала мұңды.
Жазылмаған тарих көп өзіңде,
сусындатып өсірдің талай сырға.*

*Сағынамын баяу ескен самалыңды,
қуанышпен сыбайлас бала мұңды.
Ойнап жүріп жығылып, абайсызда,
жасақа малғам еріксіз жанарымды.*

*Сағынамын білім алған мектебімді,
өзіңдегі парақтап өткен күнді.
Сен есіме оралсаң сезінемін,
балалықтан алыстап кеткенімді.*

*Сағынамын алғашқы достарымды,
бірге құрған балалық жоспарымды.
Олар мені сатпаған ешқашанда,
бірге бузып кетуші ек тосқауылды.*

*Сағынамын алғашқы ұстаздарды,
ұрпақтарды баулуға қуштар жанды.
Адам жанын меңгеріп, еңбек еткен,
құрметке лайық Ұстаз мәңгі.*

*Сағынамын барлығын сол өлкеңің,
қушағыңда дарыған жігер, сенім.
Арман қуып алыстап кетсем дағы,
Мазалайды ұлыңды, ел, ертеңің?!*

Кәдірбай ҚАЙРАТ,
Плазма физикасы және компьютерлік физика кафедрасының ассистенті

СПОРТ — ДЕНСАУЛЫҚ КЕПІЛІ

Жуырда ҚазҰУ қызметкерлерінің «Парасат» кәсіподағы ұйымдастыруымен дәстүрлі 44-ші «Денсаулық» спартакиадасы өз мәресіне жетті. 5-15 қаңтар аралығында өткен жарысқа биыл алғаш рет Өл-Фараби кітапханасының қызметкерлері де қатысып, белсенділігімен көзге түсті. Кітапхананың қыруар жұмысына қарамастан кітапхана басшысы Туенбаева Қалима Төлеубайқызы жарысқа қатысушы қызметкерлерге қолдау көрсетіп, сәттілік тіледі. Спорттың адам өмірінде алатын орны зор екенін ескере отырып, кітапхана қызметкерлері болашақта жүлделі орындарды иеленетін командалар қатарынан табылуды мақсат етеді.

байлық» деген даналық сөздері тіршіліктің нағыз өзегінен алынған. Халқымыз денсаулықтың қадірін, маңызын айрықша ұғынып, барлық игіліктен жоғары санаған. Тағы да «Ауырып ем іздегенше, ауырмайтын жол ізде» деп жан мен тән саулығын қоршаған орта аясында дұрыс сақтап және нығайтуға түрлі пайдалы әрекеттер жасап отырған. Кітапхана қызметкерлері ата-бабамыздан қалған өсиеттерді ескере отырып, салауатты өмір салтын ұстануды болашаққа мақсатты түрде жоспарлады. Өл-Фараби кітапханасының «Парасат» кәсіподақ ұйымының спорт секторының мүшелері Денгельбаева Назгүл мен Аксақалов Нұржан кітапхана қызметкерлері арасынан іріктеу жүргізіп, қатысушы командаларын құрды. Электрондық ресурстар және кітапханалық-ақпараттық процестерді автоматтандыру бөлім менеджері Шынар Батырханқызы мен Асхат Қайратұлы қатысушыларға қолдау көрсетті. Кітапхана қызметкерлері

факультет және құрылымдық бөлімшелерден құрылған 19 командалар арасынан орта көрсеткіштерімен жеңіске жетіп отырды. Кітапхананың жас мамандары Минайхан Салтанат, Құралова Балнұр бірнеше спорт түрлеріне қатысып, жарыс барысында жігерлі ойын үлгісін көрсетті. Кітапхана қызметкерлерінің мақсаты жеңісті көздеу емес, жалпы денсаулықтарын шынықтыру үшін қатысуды жөн көрді.

Бір сөзбен айтқанда, дене тәрбиесі — барлық тәрбие атаулының бір саласы. Оның түп қазығы — қозғалыс, қозғалыссыз тіршілік болмақ емес. «Бірінші байлық — денсаулық» болса, сол денсаулықтың кепілі — спорт. Дене тәрбиесі соның құрамдас бөлігі, дәлірек айтқанда, бастапқы баспалдағы. Онымен тұрақты шұғылданған адамның денсаулығы мықты болмақ.

Н.Б. ДЕНГЕЛЬБАЕВА,
Өл-Фараби кітапханасының кітапханашы-менеджері

ПАЙДАЛЫ КЕҢЕС

Ағылшын ғалымдары адам кітап оқыған кезде күйзелісті жылдам әрі тиімді еңсеретінін анықтады. Әрі кітап оқу бірқатар факторлар бойынша, күйзеліспен күрестің басқа тәсілдерінен едәуір тиімдірек.

КІТАП ОҚУ КҮЙЗЕЛІСТЕН АРЫЛТАДЫ

Тәжірибеге өз еркімен қатысқан адамдар күніне кітаптың екі бетін оқып отырғанның өзінде қатысушылардың қан қысымы қалыпқа келіп, бұлшық еттері босаңсып, басқа да оң өзгерістер байқалғаны анықталды. Ғалымдар жүргізген тәжірибе күніне екі бет оқыған еріктілерде жүрек соғысы қалпына келіп, жинақталған нерв қысымынан арылудың тағы да басқа оң өзгерістері орын алғанын көрсетті. Тәжірибеге қатысқан еріктілер арасында күйзеліс деңгейі күн сайын оқитын адамдарда 68% төмендеген.

Британдық зерттеушілер күйзеліспен күресте әуен тыңдау, бейне ойындар ойнау, шай, кофе ішу оң әсер беретінін анықтаған. Алайда бұл әдістердің кітап оқығанға қарағанда әсері әлсіз.

Ғалымдар мәселе адамның қандай кітап оқығандығында емес екенін атап өтті. Күйзелістен арылудың басты факторы автор шығармасына ден қою, ол мейлі детектив не тарихи роман ба, ол жағы маңызды емес. Бастысы адам өзіне ұнайтын кітапты оқығанда, күйзеліс факторлары сейіліп, қоршаған орта әсерін басқа әсерге алмастыруға мүмкіндік туады.

Көз көруін жақсартатын жаттығулар

Назарларыңызға көз көруін жақсартатын бір топ жаттығу ұсынамыз.

1. Көзді солға және оңға көлденең қозғалту.
2. Көз алмаларын тігінен жоғары-төмен қозғалту.
3. Көзді айналдыра қозғалту: сағат тілінің бағытымен және қарама-қарсы бағытта.
4. Көзді жылдам қарқынмен қатты жұмып-ашу.
5. Диагоналінен қозғалту: сол жақ төменгі бұрышқа, сосын кері қарай жоғары жылжыту. Екінші көзге де дәл осы секілді жасайсыз.
6. Мұрынға қарау. Бұл үшін кеңсірікке саусағыңызды тақап, көзіңізді саусақ бойымен тігінен жоғары жылжытыңыз.
7. Көзді жиі жыпылықтату.
8. Көзді қашыққа қарату. Терезеге жақындап, анық көрінетін, жақын тұрған детальға қараңыз: терезенің әр жағында өсіп тұрған ағаш бұтағына, әйнектегі сызыққа. Әйнекке кішкентай қағаз жапсырып қоюға да болады. Сосын көзіңізді алысқа тастап, барынша алыс тұрған заттарды көруге тырысыңыз.

Massage.m.kz

ТҰМАУДАН САҚ БОЛЫҢЫЗ

Қаһарлы қыспен бірге келетін тұмауға халықтың 15-тен 60 пайызға дейінгі бөлігі шалдығады екен. Тұмау салқын кезде жиі, ыстықта сирек кездеседі. Кейде адамға суық тиіп, тыныс жолының жоғарғы бөліктері қабынып, оның тұмауға ұқсауы да мүмкін. Бірақ бұл тұмау емес. Ол салқын тигенде мұрын, көмей, жұтқыншақтарды жайлайтын басқа микробтардың әрекеті. Тұмау вирусы күн сәулесіне және зарарсыздандырғыштар (хлор, қышқылдар, спирт және т.б.) әсерінен тез қырылады. Тұмау вирусы өте тез тарайды.

кақырық пайда болады, иіс сезуі нашарлап, көзі қызарады. Тұмау, әсіресе, емшек еметін сәбиді қатты әлсіретеді. Баланың танауы бітеліп, дем алысы қиындайды, мазасызданып, ұйқысы бұзылады. Тұмау ересек адамдар үшін де қауіпті, ол құлаққа, тамаққа, тыныс жолдары мен өкпеге зақым келтіруі мүмкін. Тұмаудан жазылғаннан кейін ағзада иммунитет пайда болады, ол А типінен кейін 1-2 жылға, В типінен — 2-3 жылға созылады, С типінен кейін тұрақтанады.

Сондықтан С типімен ауырған адамдар тұмаудың бұл түрімен қайталап ауырмайды. Тұмау және тыныс алу жолдарының өткір вирустық инфекциялары — бұл ауа-тамшы жолдарымен жұғатын әртүрлі инфекциялардың жиынтығы. Соның ішінде тұмау циклдiк ағымға ие болған. Қазіргі таңда тұмау эпидемиясы кезінде адам өлімі жоқ, бірақ көптеген адамдардың тұмауға деген салғырттықтарының нәтижесінде инфекцияның күшеюіне жол беріледі. Яғни, бұл өз кезегінде тұмаудың тұрақты вирустарын туғызады. Сөйтіп ауа арқылы басқа адамдарға жұғады, жүрек-қан тамырлары жүйесі, бүйрек және басқа да мүшелер ауруларының асқынуына әкеледі. Тұмау өте құбылмалы және оның құрылымы өзгеріп отырады, осылай тұмау және вирустық инфекциялар жаңа толқынды болады.

Қазіргі таңда, тұмаудың алдын алу үшін шығарылған түрлі емдік дәрілерден бөлек, суық тигенде емделудің түрлі жолдары бар.

Тұмаудың алдын алу жолдары:

1. Ең тиімді алдын алу әдісі — тұмауға қарсы вакцина.
2. Эпидемия кезінде адамдармен байланысыңызды мүмкіндігінше азайтуға тырысыңыз (қоғамдық көліктермен сирек жүріп, қонаққа барудан бас тартыңыз).
3. Бөлменізді, үйіңізді жиі желдетіп, ылғалды түрде жиыстырып қойыңыз.
4. Мұрныңыздың шырышты қабығын интерферонды қолдана отырып, 0,25 пайызды оксалин майымен майлап қойыңыз.
5. Сарымсақ, пияз сонымен қатар құрамында С дәрумені бар өнімдерді көбірек пайдаланыңыз, лимон, орамжапырақ, қара қарақат.
6. Төрт қабатты дәкелі таңғышты қолданыңыз.
7. Толық тамақтаныңыз
8. Таза ауада жүйелі түрде серуендеу, дене шынықтырумен және спортпен айналысуды қолға алыңыз.
9. Тұмаумен ауыратын науқасты басқалардан алшақтауды ұмытпаңыз.

Ең алдымен «Ауырып ем іздегенше, ауырмайтын жол ізде» деген қағиданы ұмытпауларыңыз керек. Сақтықта қорлық жоқ дегендей, әрбір адам өз денсаулығына жауап беруі тиіс.

Н.Т. АБЛАЙХАНОВА,
Хронологиология және хрономедицина орталығының төрайымы

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Өл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор м.а.: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Жауапты хатшы — **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
Тілшілер: **Айгерім КАМАЛДИНОВА, Елдана ТОҚБАЙ**
Дизайнер — **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші — **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Әйгерім ИМАНҒАЛИЕВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., Өл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver-gazeti@mail.ru

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел.: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Талпырыс №37

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасауы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.